

NGUYỄN VĂN SANG (CHỦ BIÊN)

LƯU TRANG, NGUYỄN THỊ KIM TIẾN, PHAN TRƯƠNG HOÀNG MY,
NGUYỄN THỊ HỒNG YẾN, PHAN NGUYỄN HUY CHINH

KHÔNG MỘT XU ĐỂ CỐNG NÀO

VỤ BÊ BỐI XYZ VÀ CUỘC KHỦNG HOẢNG NGOẠI GIAO PHÁP (1798-1800)

(Sách chuyên khảo)

NGUYỄN VĂN SANG (Chủ biên), LUU TRANG,
NGUYỄN THỊ KIM TIẾN, PHAN TRƯƠNG HOÀNG MY,
NGUYỄN THỊ HỒNG YẾN, PHAN NGUYỄN HUY CHINH

KHÔNG MỘT XU ĐỂ CỐNG NẠP

VỤ BÊ BỐI XYZ

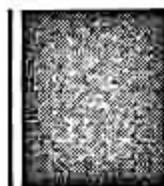
VÀ CUỘC KHỦNG HOẢNG NGOẠI GIAO PHÁP-MỸ

(1798-1800)

(Sách chuyên khảo)

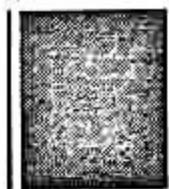

NHÀ XUẤT BẢN TRI THỨC

LỜI NÓI ĐẦU

Lời nói đầu.....	6
Chương 1. Sự đổ vỡ của đồng minh.....	8
<i>Tình thế khó xử và sự lựa chọn của người Mỹ.....</i>	<i>8</i>
<i>Sự nghi kị và hành động của người Pháp.....</i>	<i>16</i>
<i>Những nỗ lực của nước Mỹ để cứu vớt nền hòa bình.....</i>	<i>22</i>
<i>Sự lạnh nhạt và đổ vỡ của đồng minh.....</i>	<i>24</i>
Chương 2. Vụ bê bối XYZ và chiến tranh Kì quặc.....	31
<i>Sự bùng nổ của vụ bê bối XYZ.....</i>	<i>31</i>
<i>Sự phẫn nộ của công chúng Mỹ.....</i>	<i>33</i>
<i>Đường đến chiến tranh.....</i>	<i>37</i>
<i>Cuộc chiến tranh Kì quặc.....</i>	<i>46</i>
<i>Sự thèc tỉnh từ cuộc chiến.....</i>	<i>56</i>
Chương 3. Những nỗ lực tìm kiếm hòa bình.....	58
<i>Hành động vì một nền hòa bình.....</i>	<i>58</i>
<i>Trở lực của hòa bình và nỗ lực của người Pháp.....</i>	<i>64</i>
<i>Cuộc chiến trên bàn đàm phán.....</i>	<i>69</i>
<i>Một nền hòa bình được thiết lập.....</i>	<i>76</i>
Tài liệu tham khảo.....	82
Niên biểu các sự kiện.....	94

LỜI NÓI ĐẦU

Cuốn sách mà quý độc giả đang có trên tay là một trong số các sản phẩm của đề tài khoa học do nhóm tác giả thực hiện về hoạt động ngoại giao nước Mỹ với các cường quốc châu Âu trong thời đại lập quốc được tài trợ bởi Quỹ Phát triển Khoa học và Công nghệ Đại học Đà Nẵng. Trong quá trình triển khai thực hiện đề tài (2021-2023), chúng tôi đã rất băn khoăn khi lựa chọn chủ đề phù hợp để giới thiệu một phần nội dung khoa học của đề tài đến bạn đọc. Cuối cùng, chủ đề quan hệ Pháp-Mỹ trong thời kì lập quốc đã thuyết phục nhóm tác giả.

Với các học giả ở Việt Nam, chủ đề trên không còn quá xa lạ, thậm chí nó đã truyền cảm hứng cho không ít đề tài, bài báo hay công trình chuyên khảo được ra đời. Nhóm tác giả nhìn thấy được những khó khăn khi tiếp tục dẫn thân vào nghiên cứu chủ đề quen thuộc này. Thế nhưng, quan điểm của nhóm tác giả cho rằng ở một khía cạnh nhất định còn có nhiều vấn đề trong mối quan hệ đặc biệt này chưa được lý giải đầy đủ và toàn diện. Với mong muốn mang đến cho các

độc giả sự tri nhận về một phương diện khác của quan hệ Pháp-Mỹ mà các công trình nghiên cứu trước đó chưa đề cập, nhóm tác giả lựa chọn cuộc khủng hoảng quan hệ Pháp-Mỹ về vụ bê bối XYZ và chiến tranh Kì quặc trong những năm 1798-1800 để giới thiệu đến quý độc giả.

Trong cuốn sách này, nhóm tác giả tiếp cận quan hệ Pháp-Mỹ dựa trên hai quan điểm cơ bản. Thứ nhất, thay vì lựa chọn một giai đoạn hay một chủ đề, nhóm tác giả đã lựa chọn một sự kiện lịch sử cụ thể trong quan hệ Pháp-Mỹ để nghiên cứu. Thứ hai, mục đích của công trình hướng đến cung cấp cho người đọc một cái nhìn đa chiều về mối quan hệ Pháp-Mỹ trong thời đại lập quốc. Đó không chỉ là mối quan hệ đồng minh tốt đẹp như đã được giới thiệu trong các công trình trước đây mà còn ẩn chứa nhiều xung đột và khủng hoảng.

Công trình được nhóm tác giả trình bày gồm 03 Chương gắn liền với tiến trình vận động của quan hệ Pháp-Mỹ trong những năm cuối thế kỷ XVIII đầu thế kỷ XIX cụ thể là:

Chương 1: Sự dối trá của đồng minh.

Chương 2: Vụ bê bối XYZ và chiến tranh Kì quặc.

Chương 3: Những nỗ lực tìm kiếm hòa bình.

Với kết cấu này nhóm tác giả hi vọng có thể phâⁿ
nào giúp độc giả thấy được sự vận động của cuộc khủng
hoảng trong tiến trình lịch sử quan hệ Pháp-Mỹ.

Công trình này ra đời là sự nỗ lực không ngừng
của nhóm tác giả, sự giúp đỡ động viên đến từ người
thân, bạn bè và đồng nghiệp cũng như sự tài trợ về kinh
phí của Đại học Đà Nẵng. Chúng tôi nhận sự hỗ trợ
cả về tài chính lẫn tinh thần để công trình sớm có thể
đến được với người đọc. Nhóm tác giả hi vọng sẽ nhận
được sự hưởng ứng và đóng góp chia sẻ của độc giả đối
với công trình.

Nhóm tác giả